

Rámeček 2-4: Australská iniciativa na podporu rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti

V případě Austrálie lze za hlavní federální iniciativu na podporu rozvoje základních gramotností považovat národní program s názvem *National Partnership Agreement on Literacy and Numeracy* (dále jen NPALN), tj. program se zaměřením na rozvoj čtenářské a matematické gramotnosti. NPALN je program federální vlády, který byl vytvořen v partnerství s jednotlivými státy a teritorii, a to včetně přípravy jeho implementačního plánu. V rámci nastavení programu NPALN je důraz kladen na čtyři klíčové cíle (např. COAG 2008c, ANAO 2012):

- dosažení jednak minimálních národních standardů hodnocení čtenářské a matematické gramotnosti a jednak excelence v mezinárodních hodnoceních (PISA, TIMSS),
- zlepšení výsledků v rámci testování čtenářské a matematické gramotnosti (NAPLAN) s důrazem zejména na žáky se znevýhodněním,
- utváření strategií států a teritorií pro podporu rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti,
- vytváření veřejně dostupných příkladů dobré praxe umístovaných na internetovém portálu (portál The Teach, Learn, Share Website).

Program dále definuje požadavek na stanovení cílových hodnot sledovaných indikátorů pro každý stát a teritorium, přičemž finanční podpora je poskytována v návaznosti na dosažení těchto hodnot a v souladu s principem kofinancování. Obecně tak národní testování tvoří základní rámec pro sledování podpory rozvoje, jehož podstata klade důraz na hodnocení výstupů, nikoliv sledování vstupů. V rámci vstupů jsou sbírány zejména informace o alokované částce, počtu podpořených škol a žáků (ANAO 2012). Program podporuje tři prioritní oblasti intervencí (COAG 2008c):

- efektivní a na poznatcích založená výuka matematické a čtenářské gramotnosti (např. mentoring, standardy vzdělávání, podpůrné materiály a další),
- silné vůdcovství ve výuce matematické a čtenářské gramotnosti (např. školení ředitelů, spolupráce s rodiči a dalšími školami apod.),
- monitoring a hodnocení výkonnosti žáků a škol jako diagnostický nástroj pro další opatření.

Sledování a hodnocení podpory rozvoje následně probíhá prostřednictvím monitorovací a hodnotící fáze procesu strategického plánování a s využitím reportingu na úrovni států a teritorií respektive celého programu. Takto ANAO (2012) sleduje v rámci auditu programu NPALN následující aspekty:

- hodnocení implementace zásad programu do strategií jednotlivých států a teritorií (např. rozsah aktivit, zajištění kofinancování, nastavení cílových hodnot, jednotnost metodik mezi státy a teritorií apod.),
- hodnocení procesu administrace spojené zejména s finančním řízením celého programu,
- hodnocení dosažených cílů, a to včetně identifikace statistické významnosti dosažených výsledků škol podpořených v rámci programu ve srovnání s referenčním vzorkem škol nepodpořených v rámci programu.

Hodnotící fáze je tak primárně spojena s výstupy definovanými ve vztahu k národnímu testování NAPLAN, kvalitativní informace relevantní pro dílčí oblasti výuky nejsou sledovány. Více méně podobně jsou utvářeny zprávy na úrovni států a teritorií, které jsou však v některých případech doplněny o hodnocení měkkých dat na bázi dotazníkového šetření mezi zainteresovanými skupinami (viz Dione-Rogers et al. 2012). Rozšíření tímto směrem je doporučováno i v rámci auditu celého programu (viz ANAO 2012).

Zdroj: ANAO (2012), COAG (2008c), Dione-Rogers et al. (2012)

Rámeček 2-5: Irská strategie rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti

V reakci na obavy irské vlády o výsledky irských žáků ve čtenářské a matematické gramotnosti byla v roce 2011 formulována speciální strategie Irska zaměřená na hledání cest k řešení uvedeného problému. V rámci této strategie byla definována řada integrovaných intervencí, zahrnující mimo jiné (viz DES 2011c):

- zhodnocení obsahu kurikula s identifikací možností změn s důrazem na definici očekávaných vzdělávacích výstupů žáků na jednotlivých stupních vzdělávání,
- zvyšování časové dotace výuky čtenářské a matematické gramotnosti,
- realizaci speciálních programů rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti zaměřených na žáky ze sociálně znevýhodněného prostředí,